

Το Βελούχι

Όργανο Επικοινωνίας των Απανταχού Νεοχωριτών • Μάρτιος - Ιούνιος 2015 • 16ος χρόνος • Αρ. φύλλου 65 • Διανέμεται δωρεάν

Γραφεία: Αλφειωνίας 26, Υμηττός Τ.Κ. 11632 Αθήνα • Τηλ.: 210 7623211 • e-mail:sgalatas@gmail.com

Μικρά και μεγάλα από το χωριό

Γράφει ο Πρόεδρος του Δ.Σ. **Άγγελος Δημητράλης**

Πέρασε κι αυτός ο χειμώνας με αρκετό κρύο, βροχές και χιόνια, με αρκετή οικονομική κρίση, με έντονη πολιτική αντιπαράθεση που οδήγησαν τελικά σε εκλογές. Και πάλι στα μπαλκόνια οι πολιτικοί να δίνουν ελπίδες και προσδοκίες πλην όμως για το λαό η οικονομική κρίση παραμένει με όλα τα προβλήματά της. Πολλές υποχρεώσεις, δάνεια καθυστερημένα, απλήρωτοι λογαριασμοί ΔΕΗ, απλήρωτη εφορία και πόσα άλλα ποιος ξέρει. Έχω ακούσει πολλά τέτοια προβλήματα και λόγω προηγούμενης Τραπεζικής εμπειρίας αρκετοί μου τηλεφωνούν για συμβουλές. Τι να τους πω; Δυστυχώς η κρίση αιφνιδίασε και ο προγραμματισμός των υποχρεώσεων έπεσε έξω. Υπομονή ίσως οι Ευρωπαίοι θελήσουν να μας σώσουν. Μας ζηλεύουν όμως τόσο για τον πολιτισμό μας όσο και για την γεωγραφική μας θέση. Όπως ομολογούν είμαστε από τις ομορφότερες χώρες του κόσμου, με όμορφα χωριά, παραλίες, λαγκάδια, βουνά, νησιά, και έναν πανέμορφο ήλιο που ξεχωρίζει τις εποχές και κάνει τον άνθρωπο χαρούμενο και χαμογελαστό. Από αυτή την μικρή και όμορφη χώρα προσφέραμε πολιτισμό σ' όλο τον κόσμο, τους μάθαμε φιλοσοφία, αρχιτεκτονική, ιατρική και διαδώσαμε την έννοια της δημοκρατίας. Ελπίζω οι Μεγάλοι της Ευρώπης να εκτιμήσουν αυτή την προσφορά μιας μικρής χώρας και να μη την καταστρέψουν. Εμείς αντίθετα δεν το βάζουμε κάτω, προχωράμε με ψηλά το κεφάλι, συνεχίζουμε να διασκεδάζουμε τις Απόκριες, να γλεντάμε και να ψήνουμε αρνιά το Πάσχα και να ξεχυνόμαστε στην ύπαιθρο την Πρωτομαγιά. Έτσι είναι ο Έλληνας στα δύσκολα αντιστέκεται και παλεύει.

Ο Χειμώνας στο Χωριό μας κύλησε ήρεμα αλλά ερημικά. Ο Τάκης Κολοβός με την σύντροφό του Βούλα ήταν οι μόνιμοι κάτοικοι του χωριού μας. Χρειάζεται πολύ κουράγιο και ψυχή να κάνεις κάτι τέτοιο. Μπράβο τους. Υπήρχε ένα σπίτι ανοικτό, ένα φως, ένα σημάδι ζωής, σε ένα χωριό υπήρχαν δυο άνθρωποι... Πέρναγαν από τις γειτονιές του, κοίταζαν τα κλειστά σπίτια, τις αυλές, για να διαπιστώσουν παραβιάσεις ή κάτι άλλο παράξενο. Ευτυχώς δεν είχαμε άσχημα γεγονότα. Το χωριό μας ναι μεν έρημο αλλά η παρουσία του Τάκη και της Βούλας αποθάρρυναν πιθανόν κακόβουλες ενέργειες. Ευτυχώς.

Συγχωριανοί το καλοκαίρι έφτασε και πάλι θα μαζευτούμε στο Χωριό μας, νάμαστε καλά. Ο Σύλλογος με τα περιορισμένα οικονομικά του, εξέδωσε την εφημεριδούλα μας, την έκανε έγχρωμη, την περιορίσε όμως σε 2 εκδόσεις. Τα οικονομικά τα αναλύω στην 2 σελίδα καθώς και ότι έξοδα προκύψουν άμεσα. Τα υπόλοιπα θα τα πούμε τον 15Αύγουστο στην Γενική Συνέλευση που φέτος θα έχουμε και εκλογές για νέο Δ.Σ. Να είμαστε όλοι εκεί, να δηλώσετε υποψηφιότητες, να έρθουν νέα άτομα στο Δ.Σ., με καινούργιες ιδέες, όλα τα ίδια άτομα κουράζονται και κουράζουν. Η συμμετοχή νέων συγχωριανών θα δώσει νέα πνοή στο Σύλλογό μας, είναι κρίμα να μαρζώσει.

Σας εύχομαι **ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ** και **ΚΑΛΗ ΑΝΤΑΜΩΣΗ**.

Άνοιξη και Πασχαλιά

του **Ηλία Σπυρόπουλου**

Ο Απρίλης ήρθε πάλι με τραγούδια και χαρά
Χαίρονται μικροί μεγάλοι όλα είναι λαμπερά.

*

Ούτε κρύο ούτε ζέστη η Άνοιξη η ποθητή
Φέρνει το Χριστός Ανέστη την πιο ωραία μας γιορτή.

*

Όλη η φύση γιορτάζει βάζει πράσινη φορεσιά
Όλα γύρω ανθισμένα μεσ' τ' Απρίλη τη δροσιά.

*

Όλα όμορφα τριγύρω χρώμα άρωμα κι ευωδιά
Αγάπη ζητά όλος ο κόσμος με ψυχή και με καρδιά.

*

Μαζεύουνε λουλούδια όλοι δίνουνε και παίρνουνε φιλιά
Δuo ονόματα σπουδαία Άνοιξη και Πασχαλιά.

Το Βελούχι χιονισμένο

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

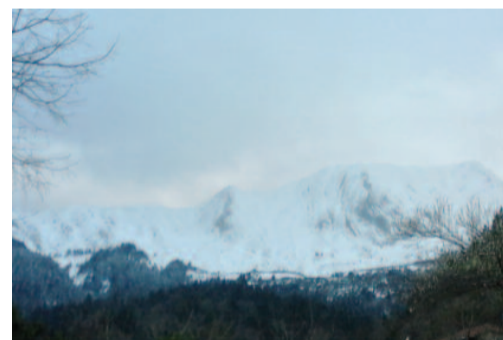
Την Παρασκευή 14 Αυγούστου 2015 παραμονή του Δεκαπενταύγουστου, στις 11:00 π.μ. θα χαρούμε να μαζευτούμε όπως πάντα στην Ετήσια Γενική Συνέλευση. Θα ανταλλάξουμε απόψεις, θα κουβεντιάσουμε τρέχοντα θέματα που αφορούν το χωριό μας και θα μοιραστήσουμε όλοι μαζί τους προβληματισμούς μας για το παρόν και το μέλλον.

Σας υπενθυμίζουμε ότι η Γενική Συνέλευση θα είναι εκλογοαπολογιστική. Σας περιμένουμε όλους!

Ένας ιδιαίτερος χειμώνας

Γράφει ο **Σεραφείμ Γαλατάς**

Πέρασε κι αυτός ο χειμώνας. Βαρύς και με πολλές ιδιαιτερότητες. Χωρίς πολλά χιόνια βέβαια, αλλά με πολλά νερά – βροχές και για μεγάλα διαστήματα παγωνιές κι ομίχλες. Έγιναν πολλές ζημιές, ειδικά πληθώρα κατολισθήσεων από πέτρες και λάσπες αποτέλεσμα των οποίων ήταν το κλείσιμο των δυο δρόμων προς Παλιόκαστρο αλλά και του δρόμου προς τον Αη Γιά στη θέση «Ζ» και για 25 – 30 μέτρα. Πολλά δέντρα (έλατα, μικρά πλατάνια, κέδροι, κ.ά.) έπεσαν, ακόμα και μέσα στους δρόμους δημιουργώντας σοβαρά προβλήματα.

βάση σε παρατηρήσεις ντόπιων ανθρώπων και όχι σε εικασίες. Ίσως και πιο πολύ από τους τύπους που λένε τον καιρό στα κανάλια της τηλεόρασης.

Θάχει πολύ νερό φέτος είπαν κάποιοι, γιατί τα δέντρα είχαν πολλά «μούσκλια» απ' τη μια πλευρά, τη βορεινή. Και δεν έπεσαν έξω.

Λίγο πριν φύγω απ' το χωριό στις αρχές του Νοέμβρη, βρήκα έναν αγιοτριαδίτη που είχε βαρέσει δυο φάσες. Κουβεντιάζαμε για τον καιρό του επερχόμενου χειμώνα, και μούπε πως θάναι πολύ βαρύς. Όταν τον ρώτησα που το αποδίδει, μούπε ότι έβγαλε απ' το στομάχι της 12 ολόκληρα βελανίδια χωρίς υπερβολές, δημιουργώντας του την ανησυχία της βαρυχειμωνιάς, καθώς όπως είναι γνωστό η φάσα όπως και το τρυγόνι είναι φοβεροί μετεωρολόγοι, και όπως έλεγαν οι «παλιοί», όταν η φάσα τρώει τόσο πολύ βελάνι έρχεται μεγάλη βαρυχειμωνιά. Ο λόγος είναι ότι η φάσα είναι μεγαλόσωμο πουλί και το

Όλα τ' αυλάκια γύρω απ' το χωριό κλειστά από πέτρες που είχαν πέσει λόγω των βροχών.

Τα νερά στα δυο γεφύρια, στον Άμπλα αλλά και πιο πάνω στο ποτάμι, κατέβαιναν με τέτοια ορμή και βουητό, και ορισμένες φορές σκέπαζαν τα γεφύρια, σε βαθμό που θα τρόμαζαν τον οποιοδήποτε, όσο έμπειρος κι αν ήταν.

Δεν είμαι μετεωρολόγος, αλλά δίνω

Το Βελούχι και η ιστορία του

Γράφει ο Σεραφείμ Γαλατάς

Σύμφωνα με τη μυθολογία οφείλει την ονομασία του στον ομώνυμο μυθικό βασιλιά, γιο του Θεοποιημένου Σπερχειού. Κατά άλλη εκδοχή πήρε την ονομασία από το χρώμα που έχει ο γυμνός όγκος του, το χρώμα της τέφρας (τεφρηστός και Τυμφρηστός). Η ονομασία Βελούχι πιστεύεται ότι είναι σλαβική και σημαίνει λευκό βουνό, καθώς ο όγκος του είναι το μεγαλύτερο διάστημα λευκόφαιος. Κατ' άλλους Βελούχι σημαίνει πηγή με άφθονο νερό, καθότι στις πλαγιές του αφθονούν βρυσσομάνες.

Το Βελούχι είναι συνδεδεμένο με την ιστορία μας στις παρακάτω τοποθεσίες:
Βουλγάρα: Πρόκειται για τοποθεσία με ιστορικό περιεχόμενο στις υπώρειες του Βελουχιού κοντά στο Νεοχώρι. Εκεί, τη βυζαντινή εποχή έγινε πεισματώδης μάχη των ντόπιων με τους Βουλγάρους, απ' τους οποίους προήλθε και η ονομασία της περιοχής. Όσοι Βούλγαροι γλίτωσαν από τη σφαγή της μάχης του Σπερχειού από το βυζαντινό στρατηγό Νικηφόρο Ουρανό, έχοντας τραυματισμένο το βασιλιά τους Σαμουήλ και το γιο του Γαβριήλ, σκαρφάλωσαν στις υπώρειες του Τυμφρηστού, ψάχνοντας να βρουν δρόμο διαφυγής προς την πατρίδα τους. Στη θέση όμως Βουλγάρα, που από τότε φέρει αυτή την τοπωνυμία, εξολοθρεύτηκαν από τους ντόπιους χωρικούς. Τα χωριά του Τυμφρηστού γλίτωσαν και ο τόπος γέμισε από τα κόκαλα των Βουλγάρων (Βουλγαρομνήματα). Για τη συγκεκριμένη φοβερή μάχη ο Κωστής Παλαμάς γράφει στη «Φλογέρα του Βασιλιά»:

**Βαρδούσια, Γκιώνα, Οξιά, Προφήτη Λια, Βελούχι
 κι εσύ κορφή του δίζυγου του Πίντου Περιστερί,
 και ω ράχη εσύ που χάρηκες το μακελιό του οχτρού σου
 από χατζάρι ελληνικό και κράζεσαι από τότε
 Βουλγάρα! Με των πεύκων σας τις μοσκομυρισμένες
 πνοές και με τα ελάτια σας λαμπαδωτά πιο άπνευ
 κι αλλού ψηλά με τους γυμνούς ζυγούς και με τα χιόνια
 τους είδατε τους βλέπετε κι ακόμα στα όνειρά σας
 που ξαγναντεύουν πιο μακριά κι από των αϊτών τα μάτια.**

Καγκέλια: Είναι τοποθεσία στην κορυφογραμμή του Βελουχιού με ιστορική σύνδεση. Η Επανάσταση του 1821 στον Τυμφρηστό ξεκίνησε το Μάη. Οι Τούρκοι που βαστούσαν το Καρπενήσι δέχτηκαν επίθεση από ντόπιους οπλαρχηγούς στις 4 Ιουνίου και ζήτησαν βοήθεια από το Χουρσίτ Πασά της Λάρισας. Πράγματι 500 Τουρκαλβανοί με το Βελήμπε ξεκίνησαν από τη Θεσσαλία για το Καρπενήσι. Στα Καγκέλια, κοντά στο Νεοχώρι, τους έστησαν καρτέρι οι ντόπιοι καπεταναίοι και τους χτύπησαν γερά, προξενώντας τους αρκετές απώλειες. Δεν μπόρεσαν όμως να τους απωθήσουν οριστικά κι οι Τούρκοι έφτασαν στο Καρπενήσι που δεν το κράτησαν για πολύ, γιατί στις 7 Ιουνίου 1821 έφυγαν κρυφά για τα Τρίκαλα.

Από την ανατολική πλευρά τη Μαυριλιώτικη πηγάζει ο Σπερχειός και από τη νότια ο Καρπενησιώτης. Στην ανατολική πλευρά φαίνεται με τα μάτια της φαντασίας, εμφανέστατα μια βιβλική μορφή προσώπου που μοιάζει με του Δία ή ενός γέρου φιλόσοφου. Η φύση σμίλεψε με τα καλλιτεχνικά σύνεργά της, αρμονικά τη μορφή αυτή ν' ατενίζει το άπειρο, δοξολογώντας το μεγαλείο του Δημιουργού. Στη φωτογραφία παραπλευρώς αχνοφαίνεται η μορφή του φιλόσοφου στην αριστερή κορφή του Βελουχιού.

Στο Βελούχι υπάρχει μια χαράδρα με την ονομασία **Συμπεθερικό**. Είναι μια συνεχόμενη γραμμή από πέτρες που τέμνουν κάθετα τη βουνοπλαγιά. Κατά την παράδοση την εποχή της Τουρκοκρατίας ένα συμπεθερικό με νύφη από κοντινή περιοχή διάβαινε το Βελούχι να πάει στον τόπο του γαμπρού. Σ' αυτή την τοποθεσία, η νύφη θυμήθηκε ότι ξέχασε να πάρει μαζί της σαν προικίο και μια κλώσα, τη μοναδική που απόμεινε στο πατρικό της σπίτι. Οπότε κάποιοι συνοδοί της, επέστρεψαν και την πήραν. Κατά την ώρα που την παρέδωσαν στη νύφη, η ίδια και όλο το συμπεθερικό πέτρωσαν επειδή τους καταράστηκε η μάνα της νύφης για την πλεονεξία και την αχαριστία της. Από τότε τη θέση αυτή με τη φυσική σειρά που εμφανίζονται οι πέτρες, ο λαός μας την έκανε παραμύθι και την ονόμασε Συμπεθερικό.

Το Βελούχι με υψόμετρο 2.315 μ. έχει πλούσια δάση από έλατα, βελανιδιές και καστανιές, θεωρείται από τα ωραιότερα θερινά λιβάδια για κοπάδια γιδοπροβάτων. Κάθε άνοιξη τα κοπάδια οδηγούνται από τα χειμαδιά στα εξαιρετά αυτά βοσκοτόπια του, ενώ οι τσοπάνηδες φτιάχνουν τους πρόχειρους λατσούδινους, δηλαδή από κλωνάρια έλατου, οικισμούς στους ελατόφυτους πρόποδες του αγέρωχου αυτού βουνού και πάντοτε κοντά στις πηγές για να απολαμβάνουν τα δροσερά νερά του και να εξυπηρετούν τις ανάγκες του πρόχειρου νοικοκυριού τους.

Η δημοτική μούσα ύμνησε το Βελούχι με όμορφα τραγούδια όπως και το παρακάτω:

**«Βελούχι μου περήφανο κι οξιά ζωγραφισμένη,
 Λιώστε τα χιόνια γρήγορα να χορταριάσει ο τόπος.
 Ν' ανοίξει ο γαύρος κι η οξιά να ισκιώσουν τα λημέρια,
 να θγουν οι θλάχοι στα θουνά να θγουν και οι θλαχοπούλες.
 Να θγουν τα λάγια πρόβατα με τα χοντρά κουδούνια
 να θγουν και τα Βλαχόπουλα λαλώντας τις φλογέρες»**

Μόνο που τώρα πια λιγότεψαν τα βλαχοκόνακα και μένουν τα πλατάνια, τα έλατα, οι βρύσες και τα κρουσταλλένια νερά, για να τ' απολαμβάνουν οι λιγοστοί βοσκοί αλλά και οι φυσιολάτρες και οι φίλοι της γαλήνης και του ρεμβασμού της παραδεισένιας φύσης.

Το Βελούχι υπήρξε κρησφύγετο των κλεφτοαρματολών στα χρόνια της Τουρκοκρατίας καθώς και των ανταρτών του Άρη Βελουχιώτη στα πέτρινα χρόνια της Γερμανοϊταλικής κατοχής.

Πηγή: «Λαογραφία του Τάκη Ευθυμίου»

Μυρωδιές

Γράφει η Μερσίνη Χάιλα

Ξεκινώντας για το χωριό, οποιαδήποτε περίοδο, παίρνεις μαζί σου τα βασικά. Για μας, κάποια από αυτά είναι ψωμί από το φούρνο, τυρί και γάλα, για να περάσουν οι πρώτες μέρες.

Φτάνοντας όμως κοντά στο χωριό, είναι αδύνατον να μην ανοίξεις το παράθυρο να εισπνεύσεις τον καθαρό αέρα, κάπου εκεί κοντά στις Δυο Στράτες, να μην ακούσεις το γάργαρο νερό του Άμπλα, το θρόισμα των πεσμένων φύλλων.

Όλα αυτά τα χρόνια εκτός από τις συνήθειες, έχουν αποτυπωθεί στο μυαλό μου μυρωδιές! Αυτές που με κάνουν να καταλαβαίνω κάθε φορά, ότι έφτασα. Όταν ξυπνώ και μυρίζω το ευωδιαστό ψωμί της γιαγιάς μου, τα λουλούδια στην αυλή, το υγρό χώμα από το πότισμα των κήπων, τη μυρωδιά του ψημένου καφέ, τη ζεστή κολοκυθόπιτα που μόλις έχει βγει από τη γάστρα... αλλά και πολλές άλλες.

Δεν ξεχνώ τη βανίλια που προσέφερε πάντα η γιαγιά Άρτα και μετέπειτα η Αθανασία Κοτσίκη. Το γλυκό καρύδι της Χαρικήλειας ή της πρεσβυτέρας γιαγιάς Αγάπης. Τις τσίχλες και τα μερεντάκια στον Τσιαξίρη ή την κλασική στο γυάλινο μπουκάλι ΕΨΑ πορτοκαλάδα ή λεμονάδα. Τους κεφτέδες της Στυλιανής. Πώς να ξεχάσω τα λουκούμια στον Άη - Θανάση με την βροντερή φωνή του Πάνου Μαργιώτη! Τη μυρωδιά του άρτου στην αρτοκλασία του Δεκαπενταύγουστου!

Το τέλειο εξοχικό του Μπάμπη Τριανταφύλλου ή το κοκορέτσι του Τσιαξίρη.

Τη γεύση των μούρων που μάζευε ο παππούς μου από το μπάσκετ. Τα λουκούμια μπουκίτσες που σου προσέφεραν στα Νεχωρίτικα σπίτια, όταν πήγαινες για κάποιο θέλημα. Τα δέντρα γεμάτα καρπούς και βλάστηση πηγαινόντας βόλτα στον Άμπλα. Κι αν ήσουν πιο νωρίς στο χωριό έπανεες και πυγολαμπίδες.... Τι τύχη νά 'χεις στα χέρια σου ένα ολόφωτο ζώψιο!

Τον Ελεφαντέικο κήπο, ο οποίος ήταν κατάφυτος! Λουλούδια και δέντρα άπειρα!

Τα κάστανα και τα καρύδια που μαζεύουμε από τα κιτρινωπά δέντρα του φθινοπώρου.

Την κατακόκκινη ντομάτα μαζεμένη από σένα. Να την τρως απευθείας από την ντοματιά, κι ας έχουν γεμίσει τα πόδια σου λάσπες γιατί μόλις είχε ποτίσει ο παππούς...

Τα δακράκια που μαζεύουμε το Πάσχα στο Βελούχι, το κομμένο αγριοτριαντάφυλλο που έφερνε με καμάρι ο παππούς γιατί είχε ανθίσει. Τα καλαμπόκια από τον κήπο που πάσχιζες να ξεφλουδίσεις. Τη φέτα καρπούζι που έτρωγες στην αυλή και δεν σε ένοιαζε αν γέμισες ή ακόμη κι αν κατάπιες κουκούτσια!

Γιατί απλά ήσουν στο χωριό! Δεν σε ένοιαζε να λερωθείς! Ήξερες ότι θα ξανασυμβεί. Όποτε πηγαίναμε στο χωριό, ξέραμε ότι οι μυρωδιές αυτές θα είναι εκεί. Θα μας περιμέναν καρτερικά να τις γευτούμε, να ακολουθήσουμε το μονοπάτι τους, που μόνο χαρούμενο και ευωδιαστό ήταν.

Λίγο έως πολύ είναι ακόμη εκεί! Δεν χάθηκαν.... Είναι "γυαμμένες" στη μνήμη μας. Περιμένουμε κάθε φορά για να πάμε να τις συναντήσουμε...

Μόλις πατήσουμε το πόδι μας στο σπίτι μας θα δούμε πάλι το παιδί που τρώει καρπούζι γεμάτο λάσπες...!

Ένας ιδιαίτερος χειμώνας

Συνέχεια από την 1η σελ.

πιο μεγάλο της κατηγορίας των περικοροειδών, κι έχει αρκετό λίπος. Κατά τη διάρκεια της απουσίας της απ' τον κάμπο τρέφεται με καρπούς που βρίσκει στο βουνό ψηλά, μιας και είναι αποδημητικό πουλί. Όταν λοιπόν συγκεντρώνει τόσο βελάνι τόσο νωρίς πάει να πει πως ετοιμάζεται να δεχτεί δύσκολο και βαρύ χειμώνα και φορτώνεται με λίπος απ' την πολύ τροφή που συγκεντρώνει για να αντέξει στις δύσκολες συνθήκες.

Ας κλείσω όμως, αυτή την παρένθεση της «φυσικής» πρόβλεψης του καιρού και ας επανέλθουμε στα του χωριού μας.

Στο σημείο αυτό θέλω να κάνω αναφορά στον Πρόεδρο της Κοινότητάς μας, τον **Φάνη τον Κολοβό**, ο οποίος πέρασε το μεγαλύτερο διάστημα του χειμώνα ολομόναχος στο χωριό. Είναι αυτός που με συνεχείς παραινέσεις του προς τον Δήμο και την Περιφέρεια, προσπάθησε να έχει το χωριό μας σε υποφερτή κατάσταση από άποψη οδικού δικτύου. Είναι αυτός που γύρναγε μέσα στο χωριό απ' άκρη σ' άκρη, σε καθημερινή βάση, ελέγχοντας την κατάσταση

των σπιτιών, και ενημερώνοντας τους ιδιοκτήτες τους για τυχόν ζημιές. Προσωπικά, αλλά και ως εκπρόσωπος του Συλλόγου μας, θέλω να του πω ένα μεγάλο ευχαριστώ.

Ο χειμώνας πέρασε, ήρθε η Άνοιξη, άνθισε όλος ο τόπος, και το ουράνιο τόξο έδειξε το τέλος της «θλιμμένης» εποχής του χρόνου, και την έναρξη του καλού καιρού.

Εύχομαι σε όλους καλό καλοκαίρι.

Η ζωή στο Νεοχώρι στις 4 εποχές του χρόνου προ του 1950

Γράφει ο πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Δ. Τσιάκας
Θεολόγος

Το Φθινόπωρο

Τι ωραίο που ήταν και είναι το φθινόπωρο στο Νεοχώρι! Τα φύλλα απ' τα δένδρα θα πέσουν σε λίγο. Τώρα κιτρινίσαν και φαίνονται όμορφα μέσα στην ηλιόλουστη μέρα. Σταμάτησε η ζέστη. Οι Νεχωρίτες μαζεύουν τα καρύδια και τα κάστανα και σπέρνουν το σιτάρι. Τα χελιδόνια και τα πετροχελιδόνα έφυγαν. Πάνε στις θερμές χώρες. Άξιο θαυμασμού πως συνεννοήθηκαν τι ώρα θα ξεκινήσουν, σμήνος ας πούμε απ' την πλατεία. Ο Θεός πάντα εν σοφία εποίησε.

Το Σχολείο άνοιξε, ο δάσκαλος χτυπά την καμπάνα δύο φορές την ημέρα. Πρωί και απόγευμα μάθημα και το Σάββατο πρωί. Καλός και αυστηρός δάσκαλος ο Νίκος Σιάννος. Έχει να κάνει όλες τις τάξεις 38 - 40 παιδιά. Όταν γίνεται διάλειμμα και η απόλυση, τα παιδιά με τις φωνές τους συνοδεύουν το χωριό. Έχει και βέργες κρηνίσια και χτυπά τα παιδιά. Όταν είναι καλός καιρός μας πηγαινει εκδρομή να παίξουμε στα κάτω αλώνια. Στο δρόμο τραγουδάμε «*όλα τα πουλάκια...*», «*Στην Αγιά Σοφιά...*» και άλλα. Όταν αρχίζουν οι ψιχάλες μας μαθαίνει το τραγούδι «*το βουρκομένο σύννεφο τον ουρανό μαυρίζει, ψιλή, ψιλή αρχίσει βροχή να ψιχαλίζει...*».

Τα τζάκια άναψαν και καπνίζουν τα σπίτια. Τι όμορφο φαίνεται το χωριό απ' τις Γιαννηπέτρες και το Τουρκόμνημα να καπνίζουν τα τζάκια. Οι νοικοκυρές ψήνουν ψωμί και μαγειρεύουν. Οι άντρες στο μαγαζί του Κουτά Κλεομένη παίζουν χαρτιά το βράδυ και καπνίζουν. Γυναίκες και παιδιά κάτω των 14 ετών δεν επιτρέπεται να πάνε στο μαγαζί. Την Κυριακή δεν λείπει κανένας απ' την Εκκλησία. Να και τα σύννεφα και οι βροχές. Ακούγονται μπουμπουνιτά και κεραυνοί. Το Κοκκινόρεμα χείμαρρος, κατεβάζει θολό νερό και πέτρες, κοτρώνες μεγάλες. Όλα τα νερά απ' τα Καγκέλια, το Καναβάκι και τα τριφύλλια, πέφτουν στο Κοκκινόρεμα. Ακούγεται ο θόρυβος στο χωριό. Παρασύρει όλα τα γεφύρια. Γεφύρι μεγάλο δεν υπάρχει. Τα γεφυράκια είναι δύο ξύλα πλατανίσια με πέτρες από πάνω, πλάκες. Πολλές φορές παίρνουν τη μεγάλη σκάλα του πατέρα μου να περάσουν κανέναν διαβάτη. Οι χωριανοί πηγαίνουν στο ρέμα (ποτάμι) να κάνουν χάζι το κατεβασμένο Κοκκινόρεμα. Αυτό είναι το Φθινόπωρο, σε λίγο θα έλθει ο Χειμώνας.

Ο Χειμώνας

Κρύο, ψηλά στο Βελούχι χιόνι. Όλο και προς τα κάτω. Στο πάτωμα, στα τριφύλλια και του Αγίου Σεραφείμ 4 Δεκεμβρίου μέσα στο χωριό. Αν δεν είναι του Αγίου Σεραφείμ ή του Αγίου Νικολάου, του Αγίου Σπυρίδωνος 12 Δεκεμβρίου μισό μέτρο χιόνι στο Νεοχώρι. Όλοι οι χωριανοί έχουν φροντίσει για τρόφιμα και ξύλα για το χειμώνα και σοδιές για τα ζώα. Φροντίζουν και έχουν και αλεύρι απ' το μύλο. Όλα κάτασπρα. Η πρώτη φροντίδα ν' ανοιξω με το φτυάρι ντορό, πρώτα για τη βρύση, και αν είναι Κυριακή ή γιορτή και για την εκκλησία. Το σχολείο δεν σταματά με το χιόνι. Έχει σόμπα και τα παιδιά πηγαίνουμε ξύλα. Στην εκκλησία ο παπα-Ματθαίος έχει ένα μαγκάλι με κάρβουνα και κάθετα σ' ένα σκαμνί ή μια κασέλα. Ο παπα-Βύρων έβαλε μια μικρή σόμπα στο Άγιο Βήμα και μια μεγάλη στο κέντρο του Ναού με ξύλα και μια αγοράσε πολυθρόνα πάνινη στο Ιερό. Μπαινοντας μέσα στο Ναό υπήρχε μια σκούπα να τινάζουν οι εκκλησιαζόμενοι το χιόνι απ' τα πόδια. Τα παπούτσια μου εμένα έχουν πρόκες από κάτω και ανάμεσα στις πρόκες σχηματίζεται ένας πάγος. Οι άντρες στο μαγαζί ξεκουράζονται απ' τις δουλειές. Οι γυναίκες στα νυχτέρια γνέθουν ή πλέκουν.

Το Δωδεκαήμερο των Χριστουγέννων οι

μύλοι δεν αλέθουν, διότι οι μυλωνάδες φοβούνται τα καλικατζούρια, γιατί πολλά έπαθαν πολλοί απ' αυτά. Όσο περνά ο καιρός χιονίζει πάρα πολύ και περνάει το ένα μέτρο το χιόνι. Αναγκάζεται ο πατέρας μου κι εγώ ν' ανεβαίνουμε στο σπίτι και την αχυρώνα και να ρίχνουμε με τα φτυάρια το χιόνι για να μην πέσουν. Αποκλεισμένοι εντελώς απ' τον Άη-Γιώργη και το Καρπενήσι. Όταν ο καιρός είναι λίγο καλός και δεν έχει χιόνι στο χωριό, απ' τα Καγκέλια δεν μπορεί να πάει κανείς στο Καρπενήσι, μόνο απ' τους Αγίους Αποστόλους πατώντας επάνω στο παγωμένο χιόνι που είναι δυο μέτρα. Υποφέραμε το χειμώνα. Άσχημα το χειμώνα στο Νεχώρι.

Η Άνοιξη

Σηκώθηκαν τα χιόνια. Ζέστανε λίγο. Στα πλάγια τα προσήλια άνθισαν τα Ίτσια (Ίον το εύοσμον) μωβ χρώμα. Αυτά μοίραζαν οι ιερείς του χωριού την Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως. Όταν κάποιος έρχεται απ' τον Άη-Γιώργη τον ρωτούν στο μαγαζί, «*τι νέα;*», απαντά: «*άνοιξε το κακό πλάι*». Αυτό είναι το ύψωμα απέναντι στον Άη-Γιώργη. Τα δέντρα έβγαλαν φύλλα. Σε λίγες μέρες άνθιζαν οι κορομηλιές. Οι χωριανοί οργώνουν και σπέρνουν. Τα χελιδόνια και πετροχελιδόνα ήρθαν και χτίζουν φωλιές στα μπαλκόνια. Τα κοτσούφια και τ' αηδόνια κελαηδούν. Στο Βελούχι άνοιξαν τα δακράκια. Ο δάσκαλος στο σχολείο μας μαθαίνει τα τραγούδια. «*Ήρθε πάλι η άνοιξη, ήρθαν τα λουλούδια, πράσινα η γη φορεί και ανθίζει το κλαρί και παντού χαράς χοροί και χαράς τραγούδια*». «*Καλότυχα είναι τα βουνά ποτέ τους δε γερνάνε, το καλοκαίρι πράσινα και το χειμώνα χιόνι και καρτερούν την άνοιξη, το όμορφο καλοκαίρι, να μπουμπουκιάσουν τα κλαριά, ν' ανοιξουνε τα δέντρα, να βγουν οι βλάχοι στα βουνά, να βγουν κι οι βλαχοπούλες, να βγουν και τα βλαχόπουλα λαλώντας τη φλογέρα και γιορτάσουν τ' Άη-Γιωργιού να ρίξουν στο σημάδι. Καλότυχα είναι τα βουνά ποτέ τους δε γερνάνε...*»

Στον Άη-Λιά πάνω απ' την Αηλιόβρυση έρχονται απ' τα χεϊμαδιά περίπου είκοσι οικογένειες και φτιάχνουν καλύβες και περίπου 2.000 ζώα βόσκουν στο Βελούχι, των βλάχων και των χωριανών.

Το Καλοκαίρι

Ζέστη. Το σχολείο έκλεισε, τα παιδιά άλλα βόσκουν τα μανάρια (μικρά αρνιά και κατσίκια) άλλα βοηθούν τους γονείς τους στα χωράφια. Οι χωριανοί εργάζονται εντατικά να συγκεντρώσουν τρόφιμα, ξύλα και σοδειά για τα ζώα. Ήρθαν και παραθεριστές από Λαμία και Αθήνα, να πιούν κρύο νερό και να πάρουν καθαρό αέρα κι οξυγόνο. Στους δρόμους του χωριού γυρίζουν ελεύθερα οι κότες, τα κοκόρια, τα σκυλιά, τα γουρούνια και τα γαϊδούρια. Στο χοροστάσι (πλατεία) κοντά στη βρύση έχουν σκάψει λακκούβες τα γουρούνια και κυλιούνται μέσα στη λάσπη να δροσιστούν. Οι χωρικοί πρέπει να έχουν φραγμένα τα κήπια για να μην μπαίνουν τα ζώα. Τον Αύγουστο αλωνίζουν. Ένα αλώνι είναι μέσα στην πλατεία, δύο είναι τα κάτω αλώνια κοντά στην Πετσάλα, ένα του Κρέστη τ' αλώνι κι ένα στον Άη-Γιάννη. Γίνεται χαμός απ' τ' αλωνίσματα. Στις 20 Ιουλίου γίνεται μεγάλο πανηγύρι στον Άη-Λιά. Δυο και τρεις χοροί. Μαζεύονται πολλοί απ' όλα τα γύρω χωριά. Αυτό το πανηγύρι άρχισε το 1927. Το 1951 άρχισε και στο χωριό στις 15 Αυγούστου και μειώθηκε η πολυκοσμία απ' τον Άη-Λιά.

Αυτά έβλεπε κανείς στο Νεχώρι κι ευχαριστιόταν.

Επιστροφή στις ρίζες μας -
Θύμισες και Παραδόσεις

Τα δακράκια της Παναγίας στο Βελούχι

Γράφει ο Ηλίας Σπυρόπουλος

Είχαν πιάσει το Χριστό οι Εβραίοι και τον οδηγούσαν στο Γολγοθά να τον Σταυρώσουν. Η Μητέρα Του, η Παναγία μας, πονεμένη βουρλιά, δεν μπορούσε να βρει ησυχία, γι' αυτό πήρε τα όρη και τα βουνά κλαίγοντας και θρηνώντας από τον πόνο της. Περνούσε το ένα βουνό, δεν εύρισκε ησυχία, περνούσε σ' άλλο, τίποτα.

Πέρασε κι απ' το δικό μας Βελούχι κι έχυσε περισσότερα δάκρυα απ' όλα τ' άλλα βουνά.

Σε κάθε δάκρυ της Παναγίας, φύτευε κι ένα κιτρινόλευκο λουλουδάκι, που σκορπούσε μεθυστική μυρουδιά σ' όλα τα γύρω.

Λουλούδια εδώ, λουλούδια εκεί, λουλούδια πολλά γέμισε ο τόπος, και τα λουλούδια αυτά τα ονόμασαν από τότε **δακράκια. Της Παναγίας τα δάκρυα.**

Και στα δικά μας χωριά επειδή φυτρώνουν την εποχή που έχουμε Πάσχα, στολίζουμε κυρίως μ' αυτά τον Επιτάφιο.

Ευλογημένα λουλούδια!

Ωραιές και γλυκές παιδικές αναμνήσεις!...

Προσκυνούμεν Σου Τα Πάθη Χριστέ

Γράφει ο Ηλίας Σπυρόπουλος
Συνταξιούχος Εκπαιδευτικός
Αντ'δρος Συνταξιούχων Δημοσίων Υπαλλήλων
Φθιώτιδας

Ταπεινός και γαλήνιος, χωρίς υλική δύναμη και επίγεια δόξα ήρθε ο Κύριος στη γη.

Ειρηνικά κραυγάζοντας «*ωσαννά, ευλογημένος ο ερχόμενος*» τον υποδέχθηκε ο κόσμος.

Όμως κάποιοι δυνατοί, βουτηγμένοι στη σκοτεινιά της αμαρτίας, θα παραπλανήσουν ως πάντα το λαό και θα τον σπρώξουν την άλλη κιόλας ημέρα στο «*άρων άρον σταύρωσον αυτόν*».

Έπρεπε να απαλλαγούν απ' αυτόν οι ισχυροί, δεν μπορούσαν να σηκώσουν το φορτίο της αγάπης, της συγνώμης, της κάθαρσης.

Ο κύριος πονά, προβλέπει ότι η ώρα του μαρτυρίου πλησιάζει, σαν άνθρωπος διαισθάνεται την αγωνία, διαισθάνεται τους εξευτελισμούς, τις ταπεινώσεις, τις μαστιγώσεις, τη σταύρωση.

Σα Θεός καθορίζει τη σωτηρία του ανθρώπου, παραδίνει το μυστήριο της θείας ευχαριστίας προσφέροντας άρτον και οίνον, το σώμα και το αίμα του, για να δείξει ότι με τη θυσία του, θα σώζονται οι άνθρωποι κι έδωσε την υπόσχεση πως το άγιο πνεύμα θα κατοικήσει στις ψυχές τους.

Ο Ιούδας κυριευμένος από το σατανά, δίνει το φιλί της προδοσίας και φέρνει τον Ιησού στο δικαστήριο των αρχιερέων.

Καταδικάζεται εις θάνατο, από την κακία, το μίσος, το φθόνο, την αχαριστία.

Με παθιασμένη μανία και στυγνό μίσος, τα άγια χέρια που ευλόγησαν τη θάλασσα, τους άρτους, τα παιδιά, τους παράλυτους, καρφώνονται στο Σταυρό.

Χλευαζόμενος με το χιτώνα και το καλάμι της ειρηνείας, πληγωμένος από το ακάνθινο στεφάνι, ματωμένος από το μαστίγωμα, παραδίνει το πνεύμα του στον Ουράνιο πατέρα, σμίγοντας όμως ουρανό και γη στο υπέρτατο θαύμα της Ανάστασής Του.

Ο σημερινός άνθρωπος, σηκώνοντας καθημερινά το μαρτυρικό σταυρό της αβέβαιης και απροσδόκητης πορείας του, στα τωρινά χρόνια της βαρβαρότητας και της απανθρωπίας σ' αυτή την Ανάσταση προσδοκά, εν αγωνία και ελπίσει και καταθέτει το ψυχικό του είναι.

Την εβδομάδα των Παθών του Κυρίου, ας αυτοσυγκεντρωθούμε, ας συνέλθουμε και με ανοιχτή καρδιά ας ψελλίσουμε:

— «*Προσκυνούμεν Σου τα Πάθη Χριστέ*».

Αναδημοσίευση από το «*Λαμιακό Τύπο*»